

Anmeldelse: DANSKE LANDSKABER

Boganmeldelse: Danske landskaber Af Jørgen Jensen og Lars Norman. Gyldendal. 350sider. Pris 399,95 kr. (vejledende)

Bogens forfattere vil have os ud af sofaen – ud at bruge alle sanser. Og de lykkes fint med den ædle hensigt. Madpakken er så godt som smurt, når sidste side i dette pragtfulde værk er læst.

Danske landskaber tager læseren med på en rejse gennem de danske landskabstyper og lærer os på bedste pædagogiske vis at læse sporene i landskabet. Bogen svælger i flotte fotografier, dvæler ved nødvendige geologiske forklaringer og efterlader os mere vidende om samspillet mellem geologi og botanik. Og forfatterne runder i mange afsnit historien af med eksempler på den menneskelige udnyttelse af de naturgivne rammer og vilkår. Vi kommer vidt omkring med sandjord til kartoffeldyrkning, granit til kirkeudsmykning og smeltevandsflader, der er som skabt til landingsbaner.

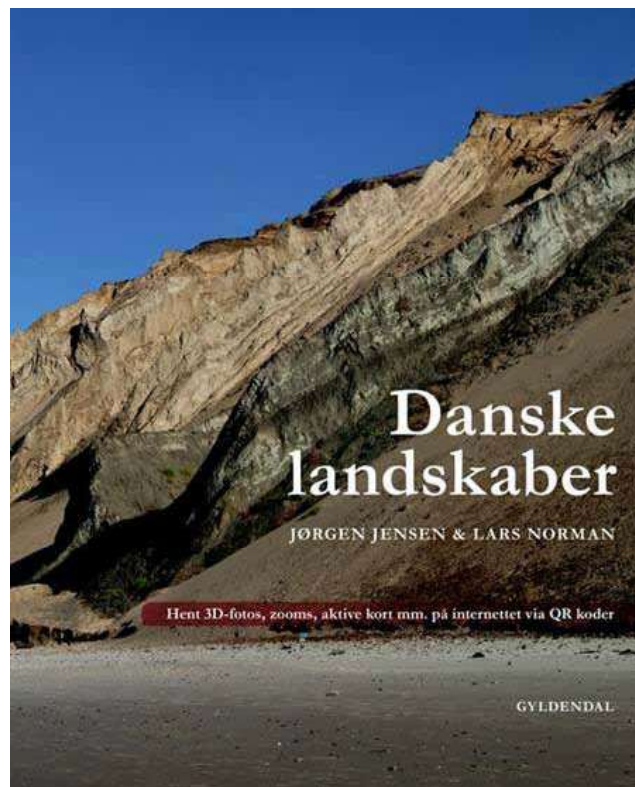
Bogens 14 afsnit er bygget op, så vi starter med de ældste bjergarter, der er synlige i landskabet. Kapitel efter kapitel bevæger vi os op gennem tiden godt hjulpet af forklarende tekster, relevante billeder og QR-koder, der fører os til interessante digitale informationer på nettet. Det er vor tids svøbe, at alting skal serveres interaktivt af hensyn til generationen af ”digitale indfødte”, som er født med en tablet eller en smartphone i hånden. Når det er sagt, synes jeg, forfatterne leverer et godt bud på, hvordan QR-koder med succes kan bruges til at give adgang til en digital verden fyldt med nyttig information. Især er jeg begejstret for henvisningerne til billeder med hjælpelinier, der tydeliggør landskabselementerne. Mindre vellykkede er de digitale billeder, vi kan zoome og panorere i. Her får vi nøjagtig de samme informationer om landskabet som på de analoge billeder i bogen – hverken mere eller mindre.

Hvad angår de informative digitale kort, der blandt andet viser granitforekomster, forløbet af tunneldale og udbredelsen af randmoræner har jeg et lille hjertesuk. Et par velvalgte stednavne på kortene ville gøre godt, og hvis der i en fremtidig udgave af *Danske landskaber* kunne blive plads til et udvalg af disse fortrinlige kort, ville det

glæde denne ældre læser med lettere nedsat syn og de dermed forbundne vanskeligheder med at få det fulde udbytte af kortene på smartphonen. Jeg kunne også have glæde af et oversigtskort i bogen med alle beskrevne lokaliteter plottet ind og med sidehenvisninger, så jeg nemmere kan orientere mig og finde det bedste mål for min næste udflugt. Et kort ville også give overblik over lokaliteternes placering i forhold til hinanden. I den glimrende og detaljerede beskrivelse af Vadehavet er barriererørerne for eksempel nævnt i rækkefølge fra nord mod syd – men det ved man kun, hvis man er lokalkendt. For alle andre læsere bliver det en tilfældig opremsning af stednavne, som aldrig rigtig efterlader et brugbart billede på nethinden som et kort med tidevandsdyb, marsk og koge ville gøre det.

I bogens overflod af nyttig viden savner jeg også en tidslinie som hjælp til at holde styr på ordovicium, kridt og perm. Det er snart længe siden, jeg blev færdig som geolog, og jeg har for længst glemt det meste af den forhadte udenlandslære.

Bogen brillerer med en overskuelig indholdsfortegnelse og et udførligt register. Og det er en fornøjelse for geologer og andet godtfolk at blive præsenteret for fladkravet kodriver, blåmunke og blodrød storkenæb. Alle tekster er relevante og holdt i et letlæseligt sprog, hvor ord og begreber er forklaret, så alle kan følge med. Og forfatterne undgår behændigt at tale ned til læseren. Jeg er vild med denne bog, som jeg vil

tvangsindlægge mine omgivelser til at læse, så de (også) falder i gryden og får øjnene op for bakkeøer, moræner og indlandsklitter. Og så lover jeg på fremtidige ture at standse op, bukke mig ned og undersøge den flora, der knytter sig til biotoperne.

Jørgen Jensen og Lars Norman har begået en ualmindelig flot bog, og de har al mulig grund til i fremtidige udgaver at præsentere sig selv og deres andre udgivelser lidt mere udførligt på en mere fremtrædende plads – det kunne være i indledningen eller på omslaget. Denne bog fortjener at vinde udbredelse i gymnasier og private hjem. Nyd hver en side i fulde drag, pak tasken og tag på opdagelse i landskaberne omkring os.

God fornøjelse!

Af Inga Kofoed Andersen